

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальне фортепіано

Освітня програма **Музичне мистецтво**

Спеціальність **025 Музичне мистецтво**

Галузь знань **02** **Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від «28» серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Загальне фортепіано
Викладач (-і)	Лесів Н.Я.
Контактний телефон викладача	050 721 40 05
E-mail викладача	nata.lesiv.2016@ukr.net
Формат дисципліни	індивідуальні заняття
Обсяг дисципліни	180 год., 30 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	Не передбачено дистанційного навчання
Консультації	Щосереди 13.00 - 15.00 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Загальне фортепіано» відіграє важливу роль у професійній підготовці музикантів. Завданням навчальної дисципліни є здобуття студентами-бакалаврами навиків гри на фортепіано в об'ємі, необхідному для подальшої професійної музично-педагогічної та виконавської діяльності. Вивчення дисципліни забезпечує удосконалення теоретичних знань та формування виконавських умінь і навичок, сприяє розвитку музичного кругозору та смаку.</p> <p>Основним завданням педагога з навчальної дисципліни «Загальне фортепіано» є виховання розуміння у студентів основної мети – навчитись правдиво розкривати художній задум виконуваних творів і засобами музично-виконавської майстерності доносити його до слухачів. Тому робота в спеціальному класі спрямована головним чином на усвідомлення і творче втілення студентом змісту, форми, стилю виконуваних творів і на оволодіння різноманітними засобами художньої майстерності.</p> <p>Студент повинен отримати навички грамотного опрацювання музичного матеріалу, читки з листа, ескізного вивчення фортепіанного твору, гри в ансамблі.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Загальне фортепіано» є, паралельно з фаховими дисциплінами, підготовка висококваліфікованих фахівців мистецької галузі, які володіють художньою музично-виконавською майстерністю, необхідною для самостійної професійної діяльності в якості артистів оркестрів, камерних ансамблів, вчителів (викладачів) спеціального музичного інструменту музичних шкіл, шкіл мистецтв, музичних коледжів (училищ) та коледжів культури і мистецтв. Забезпечення достатнього рівня інструментально-виконавської компетентності студентів, що дозволить ефективно використовувати інструмент (фортепіано) у професійній діяльності.</p> <p>У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Знати: <ul style="list-style-type: none"> ▶ стильові особливості виконання творів композиторів різних епох, національних шкіл і художніх течій; ▶ засоби художнього втілення композиторського задуму; ▶ методичку поетапного вивчення твору; ▶ роль та місце інструктивного матеріалу у процесі формування музиканта-педагога; ▶ особливості роботи над звуком, метро-ритмом, інтонацією, штрихами, динамікою; ▶ загальномузичні та специфічні засоби фразування. ▶ різновиди педалізації. 	

✓ **Вміти:**

- ▶ грамотно відтворювати нотний текст (читати з листа);
- ▶ організовувати роботу над музичним твором, відповідно до етапів: ознайомлення, розбору, детального опрацювання, підготовка до сценічного виступу;
- ▶ виконувати музичні твори різних епох та стилів, українських та зарубіжних композиторів;
- ▶ застосовувати на практиці різноманітні штрихи та прийоми фортепіанної гри;
- ▶ реалізувати навички ансамблевої гри;
- ▶ творчо підбирати інструктивний матеріал для подолання технічних труднощів у художніх творах;
- ▶ самостійно працювати за інструментом, активізуючи роботу слухового самоконтролю, пов'язаного із сприйняттям метроритму, інтонації, якості звуку, тембрових відтінків, тощо.
- ▶ правильно використовувати педаль в різножанрових творах;
- ▶ вміти застосовувати набуті творчо-виконавські навички у педагогічній діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

- ▶ Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності музичного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу.
- ▶ Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва.
- ▶ Здатність володіти знанням базової музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та нотного репертуару.
- ▶ Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на фортепіано.
- ▶ Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками.
- ▶ Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик.
- ▶ Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській та педагогічній діяльності.
- ▶ Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва у виконавській та педагогічній діяльності.
- ▶ Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності.
- ▶ Здатність оперативно застосовувати знання, вміння та навички у педагогічній роботі в процесі формування естетичних поглядів та художніх смаків.
- ▶ Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових та середніх музичних навчальних закладах.
- ▶ Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології в процесі виконавської та педагогічної діяльності.
- ▶ Здатність сприймати новітні концепції в сфері музичного виконавства, музикознавства, методології, музичної педагогіки та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин - 180
індивідуальні заняття	62
самостійна робота	118

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I - IV	Музичне мистецтво	I – II роки навчання	Нормативний
Тематика курсу			
Річний план-мінімум			
I курс			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Поліфонія 2. Твір великої форми 3. Чотири п'єси (кантиленного і віртуозного характеру), одна з них – українського композитора. 4. Два етюди 5. Ансамблевий твір 6. Гами, арпеджіо, акорди 			
II курс			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Поліфонія 2. Твір великої форми 3. Чотири п'єси (кантиленного і віртуозного характеру), одна з них – українського композитора. 4. Два етюди 5. Ансамблевий твір 6. Гами, арпеджіо, акорди 			
РЕКОМЕНДОВАНІ ЗРАЗКИ ІСПИТОВИХ ПРОГРАМ			
I			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Й.С.Бах «Двоголосна інвенція a-moll» 2. М.Клементі «Сонатина Op.36 №3 C-dur» 3. Дж.Пешетті «Престо» 4. Б.Фільц «Ліричний прелюд» 			
II			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Й.С.Бах «Триголосна інвенція a-moll» 2. В.Моцарт «Соната №16 KV545 C-dur» 3. О.Гречанінов «Скарга» 4. В.Барвінський «Гумореска» 			
6. Система оцінювання курсу			
Навчальний семестр	Контрольний захід (семінар, контрольна робота, технічний залік, академконцерт, огляд тощо)	Теми, що виносяться на контрольний захід	Максимальний бал за контрольний захід
I	Контрольний урок	-Гами, арпеджіо, акорди -Етюд -Дві п'єси (кантиленного і віртуозного характеру) -Ансамблевий твір	50

II	Залік/Іспит	- Поліфонія - Твір великої форми - Дві різнохарактерні п'єси	50
III	Контрольний урок	- Гами, арпеджіо, акорди - Етюд - Дві п'єси (кантиленного і віртуозного характеру) - Ансамблевий твір	50
IV	Залік/Іспит	- Поліфонія - Твір великої форми - Дві різнохарактерні п'єси	50

Шкала оцінювання успішності

університетська		національна	шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно	FX
1-25			F

7. Політика курсу

Заняття з дисципліни «Загальне фортепіано» будуються на основі послідовно розробленої програми навчання. Підбираючи репертуар, педагог повинний постійно враховувати індивідуальні особливості кожного студента, ступінь його обдарованості, музичного розвитку і спеціальної підготовки. Варто враховувати необхідність виконання музичного твору на досить високому художньому рівні, з належним ступенем технічної досконалості, без «знижок» на незрілість виконавця чи на особливі труднощі твору. Відповідно до цього в індивідуальних планах студентів повинна бути відображена визначена логічна послідовність і поступовість у виборі репертуару.

У репертуар спеціальних класів включається українська та зарубіжна музика різних стилів та жанрів, а також – найдосконаліші в художньому відношенні зразки сучасної музичної літератури.

Однією з найважливіших ланок навчального процесу є робота над етюдами, гамами й іншим навчально-допоміжним матеріалом. При виборі етюдів та інших інструктивних творів варто керуватися поєднанням художньої значимості з доцільністю їх вивчення для розвитку тих чи інших виконавських навичок.

8. Рекомендована література

1. Алексеев А.Д. «Методика обучения игре на фортепиано». Изд.3-е. М.: Музыка, 1978. 287с.

2. Алексеев А.Д. «История фортепианного искусства». Изд.2-е. М.: Музыка, 1988, 298с.
3. Баренбойм Л.А. «Путь к музицированию». Л.: Советский композитор, 1973, 270с.
4. Баренбойм Л.А. «Музыкальная педагогика и исполнительство». Л.: Музыка, 1974, 336с.
5. Благой Д. «К пониманию пианистом авторского текста (заметки об артикуляционных, динамических и темповых обозначениях). Вопросы фортепианного исполнительства.», Вып.3-й. М.: Музыка, 1968, с.188-216.
6. Брагина О. «О работе над музыкальным произведением. Вопросы фортепианной педагогики», Вып.3-1, М.: Музыка, 1971, с.77-91
7. Воробкевич Т. «Методика викладання гри на фортепіано», Львів: ЛДМА, 2001, 244с.
8. Гат И. «Техника фортепианной игры», М.-Будапешт: Атенеум, 1967, 244с.
9. Гинзбург Л. «О работе над музыкальным произведением»/Л.Гинзбург.- М.: Музыка; 1968. – 112с.
10. Голубовская Н. «Искусство педализации». Л.: Музыка, 1974. 96с.
11. Голубовская Н. «О музыкальном искусстве». Л.: Музыка, 1985. 143с.
12. Гольденвейзер А. «О музыкальном воспитании и обучении детей. Вопросы фортепианной педагогики», Вып.2. М.: Музыка, 1967, с.5-24.
13. Мартинсен К. «Методика индивидуального преподавания игры на фортепиано». Москва: Музыка, 1977. 250с.
14. Нейгауз Г.Г. «Об искусстве фортепианной игры: записи педагога.», Москва: Музгиз, 1961
15. Тимакин Е.А. «Воспитание пианиста». Москва. 1984.
16. Шмидт-Шкловская А.А. «О воспитании пианистических навыков». Москва: Классика – XXI, 2015, 84с.
17. Цыпин Г.М. «Обучение игры на фортепиано». Москва: Просвещение, 1984. 176с.

Викладач _____ /Лесів Н.Я./